

VINERI • 7 DECEMBRIE 2007 • ANUL LVII NR. 49

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Colinde românești în biserica din Cenad
Moș Nicolae, prietenul copiilor
Vecinul de peste gard*

CALENDAR ORTODOX

10 decembrie, luni – Sf. Muc.: Mina, Ermoghen și Eugraf
11 decembrie, marți – Cuvioșii Daniil Stălpnicul și Luca cel Nou Stălpnicul
12 decembrie, miercuri – † Sf. Ierarh Spiridon, Episcopul Trinitundei; Sf. Mucenic Sinet; Sf. Ier. Alexandru
13 decembrie, joi – † Sf. Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei; † Sf. Mari Mucenici: Eustratie, Auxentie, Evghenie, Mardarie și Orest; Sf. Mc. Lucia fecioara.
14 decembrie, vineri – Sf. Mucenici: Tirs, Calic, Filimon și Apolonie
15 decembrie, sâmbătă – † Sf. Sfințit Mucenic Elefterie
16 decembrie, duminică – Duminica a 28-a după Rusalii (a Sfinților Strămoși); Ap. (Pilda celor poftiți la cină); Sf. Proroc Agheu; Sf. Mc. Marin; Sf. Teofana împărăteasa. (Dezlegare la pește)

AGENDĂ

10 decembrie

1896 – a murit savantul suedez Alfred Nobel, fondatorul Premiului Nobel.

11 decembrie

1950 – s-a născut în Slobozia Mircea Dinescu.

12 decembrie

1864 – Episcopia ortodoxă de la Sibiu a fost ridicată la rangul de mitropolie, având în subordine episcopii de Arad și de Caransebeș; Andrei Șaguna a fost numit mitropolit.

1983 – a murit actorul Amza Pellea, unul dintre cei mai îndrăgiți actori români, creatorul lui „Nea Mărin”.

13 decembrie

1797 – s-a născut poetul german Heinrich Heine.

14 decembrie

1918 – o delegație formată din episcopii Miron Cristea (viitorul patriarh ortodox) și Iuliu Hossu (greco-catolic) au adus regelui Ferdinand I, la București, „Hotărârea de unire” a Marii Adunări de la Alba Iulia.

15 decembrie

1938 – Prin Decretul Regal al lui Carol al II-lea s-a înființat Frontul Renașterii Naționale ca unica organizație politică permisă.

1998 – Senatul României a ratificat acordul româno-ungar de înființare a batalionului mixt de menținere a păcii.

16 decembrie

1910 – primul zbor experimental din lume al unui avion cu reacție, inventat și pilotat de inginerul român Henri Coandă.

1966 – s-a stins din viață pictorul Gheorghe Cohan.

1989 – revoluția de la Timișoara.

București

Europarlamentari români

În urma rezultatelor finale ale alegerilor din România pentru Parlamentul European, PD a obținut 13 mandate de europarlamentar, PSD – 10, PNL – 6, PLD – 3, iar comunitatea maghiară va avea 3 reprezentanți la Bruxelles, dintre care doi ai UDMR, cărora li se alătură independentul Tóké László.

Astfel, în urma centralizării rezultatelor naționale, România va fi reprezentată în Parlamentul European de democrații Sorin Frunzaverde, Roberta Anastase, Petru Filip, Monica Iacob-Ridzi, Marian Jean Marinescu, Maria Petre, Rareș Niculescu, Marian Zlotea, Florin David, Mihaela Popa, Constantin Dumitriu, Nicodim Bulzesc și Sebastian Bodu. Social-democrații îi vor trimite în PE pe Titus Corlățean, Adrian Severin, Rovana Plumb, Daciana Sârbu, Cătălin Nichifor, Adriana Țicău, Ioan Mircea Pascu,

Gabriela Crețu, Corina Crețu, Victor Bostinaru. Liberalii vor avea șase reprezentanți: Renate Weber, Daniel Dăianu, Adina Vălean, Cristian Busoi, Ramona Mănescu și Mago Imre Csibi. Liberal-democrații vor fi reprezentați de liderul Theodor Stoiljan, Dumitru Oprea și Nicolae Vlad Popa. Comunitatea maghiară va avea 3 reprezentanți dintre care 2 ai UDMR: Frunda György, Sógor Csaba, cărora li se alătură independentul Tóké László.

Europarlamentarii aleși de români, cu ocazia primelor alegeri pentru Parlamentul European din România, vor avea un mandat mai scurt decât cel normal care este de cinci ani. Cei 35 de europarlamentari români vor reprezenta România timp de aproape doi ani, în condițiile în care, la nivelul UE, sunt programate alegeri pentru PE în 2009. E.I.

Budapesta

Premiile ICR

Pe 11 decembrie, la Palatul Dunărea din Budapesta, Institutul Cultural Român oferă pentru prima dată premiile ICR.

Premiul de excelență culturală îl primește scriitorul Eszterházy Péter, premiile media vor fi înmânate jurnaliștilor Eva Iova, redactor șef al revistei Foaia românească și Cselényi László, președintele Duna TV. La festivitate vor lua parte Horia Roman Patapievici, președinte ICR, Mircea Mihaies, vicepreședinte ICR, Andrei Pleșu, Peter Jetza, sculptor, autorul trofeelor în bronz ale premiilor. Va mai participa Grigore Arsenie, președintele Asociației Editorilor din România, precum și numeroase personalități ale culturii ungare.

Festivitate de premiere va fi urmată de spectacolul „Made in Romania” de Dan Puric. Manifestarea va începe la ora 19.00.

A.L.B.

Expoziție de icoane ortodoxe

Uniunea Culturală
a Românilor
din Ungaria
Vă invită
la vernisajul
expoziției de icoane
a preotului

Cosmin Pop

și a preotesei

Irina Pop

din Jaca
din ziua de
vineri,
7 decembrie 2007,
ora 16.30,
la sediul UCRU
(Jula, str. Gh. Doja nr. 8)

Expoziția va fi deschisă în perioada 7–19 decembrie 2007

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Icoana Sf. Nicolae în Catedrala Episcopală din Jula
(Foto: Eva Iova)

Citatul
săptămânii

„Să știi că ceea ce pierde mai mult pe un om nu e atât otrava stricăciunii lui, cât amestecul acesta de minciună și adevăr, în care vrea să trăiască, împotriva legilor elementare ale vieții. Îngemănarea aceasta a minciunii cu adevărul constituie ceea ce în lumea formelor vii se cheamă un monstru și se știe că monștrii nu trăiesc.”
Al. Vlahuță (1858–1919)

Sărbătorirea Zilei Naționale a României în Ungaria

Poporul român sărbătorește la 1 decembrie, în fiecare an, Ziua Națională, întregirea neamului nostru și făurirea statului național unitar român. Este o sărbătoare care trece dincolo de hotarele văzute ale vieții noastre de toate zilele. Este sărbătoarea care arată darurile credinței noastre strămoșești, care a vegheat și la unitatea culturală a neamului nostru, făcând ca unitatea să rodească înfăptuirea la 1 decembrie 1918 și realizarea statului național unitar român, împlinirea idealului pentru care și-au jertfit viața strămoșii noștri.

BUDAPESTA

Anul acesta, sărbătorirea Zilei Naționale a României, la Budapesta a debutat pe 27 noiembrie cu reprezentarea spectacolului „Un Tango Mas”, producție a teatrului Odeon din București, în regia lui Alexandru Dabija.

ICR Budapesta a adus pentru spectatorii români și pentru iubitorii de cultură românească din Budapesta un spectacol care s-a bucurat – încă de la debutul său din mai 2006 – de un succes deosebit. Acest fapt se reflectă și în premiile obținute la Festivalul de Teatru de la Piața-Neamț, Festivalul Opera Estate Veneto, Bassano del Grappa (Italia), Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu.

Programul a fost găzduit de frumoasa sală de spectacole a Palatului Dunărea și a impresionat publicul din capitala ungară

printr-un exercițiu sublim de emoție, evoluând de la aparența unui spectacol „doar de dans” până la artă teatrală, cea mai mare provocare fiind aceea de a vorbi fără cuvinte, după cum a mărturisit Răzvan Mazilu, semnatarul acestui eseu coregrafic.

Sărbătorirea Zilei Naționale a României a continuat în 27 noiembrie prin

spectacolul artistic susținut de Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian” din București. Realizat în regia Beatricei Rancea (un Midas al scenei românești), spectacolul a reușit să prezinte invitaților imaginea unei Românie care întregeste astăzi, la aproape un an de la râvnita și meritata integrare, imaginea noii Europe. În aula mare a Muzeului de Arte Aplicate din Budapesta, o perlă a art-nouveau-lui european, au răsunat acordurile „Cio-cârliei”, „Rapsodiei Române” și ritmurile „călușarului”, care au impresionat invitații, iar pentru românii prezenți a fost un prilej de a se mândri că aparțin acestei culturi.

Gabriela Enea Elekes

Fostul președinte al României Emil Constantinescu a sărbătorit alături de românii din Budapesta

SEGHEDIN

Cu ocazia acestei însemnate sărbători naționale, și românii din Ungaria, împreună cu oaspeții sosiți din România, s-au bucurat de această zi la programul organizat de Consulatul României de la Seghedin, în ziua de 30 noiembrie. Serbarea a în-

ceput cu un concert de colinde în biserica ortodoxă sârbească din Seghedin. Frumoasele colinde au fost interpretate de Corul Facultății Teologice din Arad. Manifestarea a continuat cu o recepție la restaurantul hotelului Forrás din Seghedin. Aici oaspeții au fost întâmpinați de PSS

Episcop Siluan, Ireny Comaroschi, ambasadoarea României la Budapesta, Constantin Iuliu Aron, consul general al României la Seghedin, însoțit de consilierii Maria Teodora Pop și Radu Florea și de Ioan Fodoreanu, consul general al României la Julia.

JULIA

Sărbătorirea Zilei Naționale a României a fost ținută și la Julia, fiind organizată de Consulatul General al României, luni, pe 3 decembrie. Manifestarea a început cu un Te Deum în Catedrala Episcopală Sf. Nicolae, săvârșit de PSS Episcopul Siluan și de PSS Sofronie, Episcopul Oradiei, Bihorului și Sălajului. Serbarea a continuat în aula hotelului Parc, unde a avut loc o serată culturală.

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Autogovernarea cu două Passat-uri aurii

De câteva săptămâni, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria are în mod oficial două Volkswagen Passat-uri: unul nou, achiziționat anul trecut, care este folosit de președintele Traian Cresta, și unul mai vechi, cumpărat în 2002, și care este pus la dispoziția vicepreședintelui Gheorghe Guiaș. Cei doi șefi de la AȚRU se împăunează în câte un Passat (ambele de culoare aurie), străbătând zeci de mii de kilometri în interesul românilor din Ungaria! Așa zic ei. Cele două mașini diferă numai prin faptul că cea nouă, folosită de președinte, este dotată nu doar cu mai mult lux, ci și cu șofer, girofar și matrită cu CD (adică: corp diplomatic).

Nu mă pricep să număr câți cai-putere au împreună cele două mașini, cu atât mai mult pot să înțeleg cât amar de ban costă întreținerea a două autoturisme de lux, cu doi șefi, care stau mai mult în mașină decât la biroul de lucru. Știm că a fost destul de afectat bugetul AȚRU și de o singură mașină, darămite de două. Cât despre activitatea pe care cei doi șefi o depun, este cu siguranță în proporție inversă față de suma cât costă. Mai ales că ambii sunt angajați cu post întreg la AȚRU. În practica de 15 ani, de când s-a înființat prima autogovernare pe țară, nici un vicepreședinte de până acum nu a fost angajat cu post întreg, e adevărat că nici activitate multă nu au depus.

Acum s-a găsit un rost și pentru vicepreședintele Gheorghe Guiaș, care se zbate zilnic timp de opt ore cu problema preluării Liceului și Școlii generale românești din Julia. La ultima ședință a AȚRU, de fapt, vicepreședintele Guiaș s-a scăpat să facă și o previziune pentru celelalte școli de-ale noastre, referindu-se la școala românească din Chitighaz, care în acest fel, dacă e cazul – adică dacă Primăria vrea s-o comaseze cu școala maghiară – va putea fi integrată în complexul școlar românesc din Julia. Sigur, acum măcar și-a găsit și „domnul vice” ceva de lucru, că altfel cum s-ar justifica drumurile multe și miile de kilometri, făcute în interesul comunității(!).

O conducere a autogovernării românești care nu vorbește limba română e mult mai simplu să deconteze milioane de forinți pentru benzină și întreținere de mașină, decât să dea, de exemplu, burse pentru elevi și studenți, să plătească cursuri de limbă română sau să susțină realizarea unor manuale sau materiale ajutoare pentru școli și grădinițe. Școala românească din Julia are în față un viitor mai mult decât nesigur, dacă soarta instituției și a învățământului de minoritate va ajunge pe mâna celor din actualul AȚRU. Autogovernarea de acum a dat dovadă numai de faptul că nu este în stare să reprezinte românii din Ungaria, că este iresponsabilă și nereprezentativă pentru comunitatea noastră.

De ani de zile scriem, vorbim, ne plângem câți bani se aruncă în vânt pe motivul reprezentării și autogovernării (adică a auto-conducerii) minorității române din Ungaria. Cei circa 50 de milioane de forinți pe care îi dă statul maghiar pentru funcționarea AȚRU, sunt băgați în buzunarele conducerii, care se preface că este preocupată de soarta românismului din Ungaria.

Din mașinile luxoase și din palatele de catifea lumea noastră se vede cu totul altfel: se vede doar că nu avem destui bani, se vede că este pe cale de realizare mult-dorita „autonomie culturală”, că avem puterea să preluăm și să înființăm noi instituții sau că nu suntem reprezentați în Parlament. Mai asta ne-ar lipsi, să ne pomenim cu Cresta sau Guiaș deputați în Parlament.

Dar nu se vede că în această țară românii dispar pe zi ce trece, că cei care mai sunt se asimilează, că tinerii nu mai vor să audă despre originea lor românească. Dispar și se asimilează de rușine, de umilință, de bațjocură.

Eva Iova

Pe scurt...

PRIMUL 1 DECEMBRIE
ÎN TIMOC

Sâmbăta trecută, cu ocazia Zilei Naționale a României, a avut loc la Negotin (Timoc, Serbia) o Seară românească, organizată cu ajutorul financiar al Institutul Cultural Român, în parteneriat cu Federația Rumânilor din Serbia. Aceasta a fost prima ocazie, după cel de-al doilea război mondial, când în Timoc s-au organizat manifestări prilejuite de Ziua Națională a României.

ACADEMIA ROMÂNĂ
COMBATE „LIMBA
MOLDOVENEASCĂ”

Academia Română, prezidată de Ionel Haiduc, a criticat recent acele curente care susțin existența unei „limbi moldovenești”, spunând că acest concept sfidează adevărul științific.

MUNGIU A OBȚINUT
OSCA-RUL EUROPEAN

De Ziua României, filmul „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile” al regizorului român Cristian Mungiu a primit două premii importante la Berlin. Pelicula a fost desemnată „Filmul European al anului 2007”, la gala European Film Awards, echivalentul Oscarurilor. De asemenea, Cristian Mungiu a primit și premiul pentru regie.

INFORMATIV PENTRU ROMÂNII
PLECAȚI LA MUNCĂ

Românii care doresc să-și găsească un loc de muncă pe teritoriul Uniunii Europene sau să afle care le sunt drepturile și obligațiile, în calitate de cetățeni europeni, au la dispoziție, începând de săptămâna trecută, un număr de trei minighiduri: „Angajat pe piața muncii”, „Cetățean european” și „Educația în UE – Burse, Programe, Diplome”.

TURISTII AU CHELTUIT 200
DE MILIOANE DE EURO ÎN
SIBIU

În 2007 Sibiu a fost vizitat de peste 1,2 milioane de turiști, care au cheltuit mai mult de 200 de milioane de euro. Jumătate dintre acești turiști erau străini.

Ministrul Culturii și Culturilor, Adrian Iorgulescu, a declarat că 80% dintre cetățenii Europei au aflat că Sibiu a fost în acest an Capitala Culturală Europeană, în mare parte datorită publicității comandate de Minister.

Ședința românilor din Bichișciaba

Miercurea trecută, 28 noiembrie, Autogovernarea Românească din Bichișciaba a ținut o audiență publică, la care au participat aproape 30 de români din orașul Bichișciaba. (Merită amintit faptul că în urmă cu 13 ani, când s-a înființat pentru prima dată Autogovernarea Românească din Bichișciaba, la prima audiență nu a venit nici un român din oraș). Tema acestei ședințe deschise a fost darea de seamă despre evenimentele petrecute în ultimul an.

Președintele autogovernării Gheorghe Gros a făcut a făcut o dare de seamă, proiectând și un

film, realizat cu ocazia vizitei Autogovernării românești din Bichișciaba la Arad, la Liceul „Vasile Goldiș”, liceu înfrățit cu Școala Medie de Economie bilingvă „Széchenyi István” din Ciaba.

A fost prezentate și câteva scurte filmulețe, realizate la Concursul de povești și la Festivalul „Zenit”, la care a participat orchestra bisericii baptiste din Lugoj, precum și montajul realizat la concursul de „Maraton” Bichișciaba-Arad-Bichișciaba. Între cele două ședințe, membrii Autogovernării românești au luat parte la o cursă de cai din localitatea Socodor din România.

Pe 10 decembrie, la Primăria orașului va fi organizată „Ziua Minorităților” în cadrul căreia se va înmâna distincția „Pentru Românii din Bichișciaba”. În acest an, această distincție va fi înmănată dr. prof. univ. Aurel Ardelean, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

Tot în cadrul acestei ședințe s-a discutat și despre costurile renovării bisericii ortodoxe din Ciaba, care vor costa în jur de 9.000.000 de forinți, și la care contribuie și Autogovernarea Românească din Bichișciaba.

A.C.Cz.

„Societatea ne-deschisă”

La Universitatea Central-Europeană din Budapesta va avea loc, pe 8 decembrie, la ora 16.00, deschiderea expoziției „Societatea ne-deschisă”, unde vor fi prezentate peste 200 de documente din Arhivele Secrete despre fenomenul informatorilor Securității (rapoarte de informare, rapoarte ale ofițerilor de securitate, note de informare).

Expoziția va fi urmată de două conferințe, susținute de Germina

Nagât, directoarea Departamentului de Cercetare din cadrul CNSAS și prof. dr. Smaranda Vultur, de la Universitatea de Vest din Timișoara. În cadrul conferințelor se va vorbi despre felul cum se redactau informațiile în familii și la locul de muncă etc.

Evenimentul este organizat de Institutul Cultural Român din Budapesta, în colaborare cu Consiliul Național de Studiere a Arhivelor Securității (CNSAS).

A.L.B.

„Ecranul” la București

O echipă de filmare a redacției românești Ecranul Nostu a Televiziunii Maghiare, condusă de Aurel Becan și Ștefan Crâsta, a filmat săptămâna trecută la București, la vechea vatră de rugăciune și cultură, ctitorie a Vornicului Cernica Știrbei, Sfânta Mănăstire Cernica. Tot la București, la Biserica Sfântul Silvestru, au avut bucuria de a face un amplu reportaj cu părintele Nicolae Bordașiu, parohul bisericii, ai cărui strămoși au fost primii preoți din Micherechi. În deplasarea de cinci zile în capitala României, echipa de filmare a Ecranului a înregistrat și un material despre postul ortodox de televiziune Trinitas, care a fost lansat pe 27 octombrie a.c.

A.C.Cz.

Concurs pentru
organizațiile civile

Autogovernarea Județului Bichiș publică un concurs pentru „Sprijinirea organizațiilor civile din județului Bichiș și stimularea cooperării între organizații”. La acest concurs se pot înscrie acele proiecte care în viitor vor organiza conferințe și consfătuiri pentru organizațiile civile din județ.

Autogovernarea Județului Bichiș, în anul 2008 va împărți pentru aceste proiecte în total 4 mi-

lioane de forinți. Un proiect poate solicita cel mai mult 300.000 de forinți. Termenul de înaintare este 10 decembrie 2007, pe adresa: Békés Megye Képviseleő-testülete Önkormányzati Hivatala, Intézményfelügyeleti Osztály, Békéscsaba, Pf. 118 sau dosarele se pot depune și personal.

Concursurile vor fi apreciate până pe 30 decembrie 2007.

A.C.Cz.

Gala
Minorităților
la Budapesta

Institutul Cultural Maghiar din Budapesta organizează, pe 16 decembrie, Gala Minorităților din Ungaria. După deschiderea festivității de către dr. Szili Katalin, președinta Parlamentului Ungar și Borbáth Erika, directoarea Institutului Cultural Maghiar, vor fi înmânate distincțiile „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” (Pentru Cultura Minorităților din Ungaria) pe anul 2007.

La programul festiv vor participa coruri și ansambluri ai minorităților naționale din Ungaria, printre care se numără și corul „Pro Musica” din Julia.

A.L.B.

Corul din Julia
va colinda
la Covăsânț

Sărbătoarea Crăciunului este anunțată prin obiceiul de a merge cu colindul, pentru a vesti Nașterea Mântuitorului. De asemenea, o veche tradiție este festivalul de colinzi care se desfășoară în fiecare an, înaintea sărbătorilor de iarnă, în localitatea Covăsânț. La festivalul care va avea loc pe 9 decembrie în localitatea arădeană va participa și corul „Pro Musica” din Julia, dirijat de maestrul Gheorghe Fluieraș.

A.L.B.

2007
anul egalității
șanselor

Foaia românească
poate fi citită
și pe Internet

www.foaia.com

Sărbătorirea Zilei Naționale a României în Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

După intonarea imnurilor de stat ale României și Ungariei, Ioan Fodoreanu, consul general al României la Julia și Ireny Comaroschi, ambasadoarea României la Budapesta au evocat istoria recentă a României până la aderarea la UE. Cei care au adus la această serată o fărâma de România, pentru că întotdeauna poezia și cântecul este cel mai frumos mijloc de exprimare al unui popor, au fost Emil Sauciuc, actor al Teatrului Național din Oradea, Quartetul „Intermezzo” din Oradea și cântăreața

la nai Ioana Lianu. Serata s-a încheiat cu o recepție la restaurantul hotelului Parc din Julia.

La serbarea celor două consulatate au onorat cu prezența personalități însemnate de-o parte și de alta a graniței celor două țări: senatori și deputați de autoguvernări minoritare sau altor organisme, primari, directori de instituții publice, rectori, decani, profesori universitari, înalte fețe bisericești, comandanți de poliție, șefi vamale, juriști, politicieni, oameni de cultură și mulți alții.

A.L.B.

Inaugurarea unui nou Institut Cultural Român

Noul Institut Cultural Român de la Seghedin își va deschide porțile miercuri, 12 decembrie. Manifestarea va începe de la ora 10.00, când se va sfinți sediul institutului de către preotul Aurel Becan. Inaugurarea și tăierea panglicii va avea loc la ora 12.00, de către Adrian Cioroianu, ministrul de externe al României și un reprezentant al Guvernului Ungar, iar cuvântul de deschidere va fi rostit de Horia Roman Patapievici, președintele Institutului Cultural Român. După vizitarea noului ICR, va fi vernisată expoziția „Sfera”, din creațiile artistului plastic julan Ștefan Oroian. Apoi publicul va avea ocazia să asculte un mic concert din muzica pastorală a lui Grigore Leșe. Programul se va încheia cu o recepție.

A.L.B.

www.icr.ro

Ștefan Oroian expune la Sibiu

Pe 14 noiembrie, Muzeul Național Brukenthal din Sibiu va găzdui vernisajul expoziției de pictură și sculptură a lui Ștefan Oroian, cel mai cunoscut artist plastic român din Ungaria. Expoziția s-a realizat la inițiativa și cu sprijinul lui Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea. Cu această ocazie, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează o excursie la Sibiu pentru românii din Ungaria care doresc să ia parte la deschiderea expoziției.

Ștefan Oroian este membru al Asociației Artiștilor Plastici din Ungaria, al Uniunii Artiștilor Plastici din Ungaria, al Asociației Pictorilor Maghiari, al Asociației Internaționale UNESCO a Artiștilor Plastici cu sediul la Paris și membru de onoare al Uniunii Artiștilor Plastici – Filiala Arad. După ce a terminat liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia și-a continuat studiile la Institutul Pedagogic din Seghedin, secția română, desen și istoria artelor. În cariera sa, a lucrat câțiva ani ca profesor de desen și istoria artelor la Școala românească și Liceul „N. Bălcescu” din Julia, după care timp de 29 de ani a fost redactor la Foaia noastră, în 1991 fondatorul Editurii „Noi”. În anii 1980, din muncă voluntară con-

duce la Muzeul Erkel din Julia „Colegiul Vizual”, curator a numeroase expoziții de avangardă.

În cariera sa de artist s-a bucurat de mai multe premii, în anul 2005 a primit Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, acordat de Președinția României, iar în anul 2006 – Marele Premiu al Bienalei de Pictură din Seghedin și Meritul Crucea de Cavaler (Ungaria).

Expoziția lui Oroian de la Sibiu va fi deschisă până pe 10 ianuarie 2008.

Anca L. Butar

Pe scurt...

JULA

Autoguvernarea Românească din Julia va ține o audiență publică în ziua de luni, 10 decembrie, de la ora 18.00, la Centrul Cultural Românesc din Julia.

SEGHEdin

Autoconducerea Românilor din Seghedin organizează, pe 7 decembrie, tradiționala întrunire prilejuită de sărbătoarea Sfântului Nicolae. Manifestarea va începe la ora 18.00, cu un program cultural, la restaurantul „Aranyhal” din Seghedin, după care va avea loc o cină cu renumita mămăliguță á la Cîmpian.

BICHISCIABA

La sfârșitul săptămânii trecute, la sediul asociației orășenești a pensionarilor din Bichișciaba, a fost organizat un curs de perfecționare pentru conducătorii cluburilor de pensionari din zona bichișeană. Aici au participat și câțiva membri ai clubului pensionarilor din Micherechi.

CHITIGHAZ

La sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe din Chitighaz, care a avut loc pe 18 noiembrie, autoguvernarea românească din localitate a sprijinit organizarea manifestării cu suma de 70 de mii de forinți.

CIORVAȘ

Autoguvernarea românilor și Asociația românilor din Ciorvaș au sărbătorit, pe 1 decembrie, Ziua Națională a Țării Ciorvaș. Cu această ocazie a avut loc și un program cultural românesc, la care au participat dansatorii școlii de artă din Chitighaz. Manifestarea a avut loc la Casa de cultură din oraș.

MICHERECHI

Elevii clasei a șasea a școlii generale din Micherechi, pe 29 noiembrie, au participat la spectacolul „Judecătorul clujean”. Piesa a fost jucată pe scena Teatrului Jókai din Bichișciaba.

CHITIGHAZ

Cu ocazia ultimului bal de binefacere, organizat de școala românească din Chitighaz, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria a donat școlii 10 mii de forinți, pentru procurarea de noi materiale didactice.

„De la păstor de oi am devenit păstor de suflete”

De vorbă cu Dumitru Rus, pastor al baptiștilor români din Ungaria

După cum se știe, comunitatea românilor din Ungaria se poate bucura alături de parohiile Bisericii ortodoxe și de adunări baptiste cu membri români. Deși cu zece ani în urmă în bisericile din Micherechi, Cenadul Unguresc și Chitighaz serviciile divine se desfășurau exclusiv în limba română, în afară în cea din Micherechi, astăzi doar parțial se mai folosește limba maternă. Acest câmp de misiune a fost unit decenii de-a rândul de un evlavios om al credinței, un român care a făcut multe eforturi ca bisericile baptiste românești să-și păstreze identitatea. **Dumitru Rus** din Cenadul Unguresc a slujit ca pastor la Chitighaz, Cenadul Unguresc și Micherechi timp de 60 de ani.

Dumitru Rus a păstorit „turma” baptiștilor micherecheni timp de 40 de ani, trăind însă cu familia la Chitighaz și fiind membrul acestei biserici și astăzi. Deși pastorul Rus este deja la o vârstă înaintată, vizitează și îmbărbătează lunar odată frații de la Cenad, din satul său natal. Acest om al lui Dumnezeu ne-a povestit în cadrul unui interviu despre viața și activitatea lui ca predicator, ca pastor sufleteș al credincioșilor baptiști români din Ungaria.

– Frate Rus, vă mulțumesc înainte de toate că ați acceptat să-mi acordați un interviu pentru a discuta despre credincioșii baptiști de etnie română din Ungaria și bineînțeles, despre misiunea dumneavoastră. După cum mi-ați mai povestit, în copilărie ați visat să deveniți păstor de oi, dar ca adult ați păstorit cu totul altă „turmă”...

– Da, așa este. Am eu un moto care mi se potrivește pentru viața mea. În Scriptură, Domnul Isus a zis către Petru care a fost pescar, că de acum încolo vei fi pescar de oameni. Iar eu, de la păstor de oi am devenit păstor de suflete și am rămas un astfel de slujitor toată viața.

Copilăria la Cenadul Unguresc

– Vă rog să-mi povestiți pentru început, ce copilărie ați avut?

– Noi am fost patru frați, trei de parte bărbătească și o soră am avut, ea a fost cea mai bătrână dintre noi. Am crescut la Cenad. Toți am învățat bine. Necazul

meu a fost prima dată că nu m-au dat să învăț mai departe. M-am gândit să fac și eu ceva dacă odată carte nu pot să învăț, să-mi fac avere. Am avut la „tăniar” (sălaș) un vecin. Spuneau despre el că atunci când s-a căsătorit a adus numai câteva oi, și în vremea mea a avut două „tăniare”, așa s-a îmbogățit. El a fost idealul meu. Părinții mei au fost greco-orientali. Se face greșit la greco-orientali că le zic ortodocși. Cuvântul „ortodox” se potrivește și la „jidovi” (evrei). Adevărata denumire este „greco-oriental”. Școala din Cenad a fost confesională, greco-orientală română. Acolo am făcut șase clase. În necazul meu, că n-am putut învăța mai departe, am hotărât că-mi voi face avere. Vărul meu a fost dintr-un an cu mine, și pe el l-au dat să învețe mai departe. El a făcut bacalaureatul la Baia Mare și teologia la Cluj. Și când am început eu seminarul, el a fost absolvent teolog. Dar a căpătat apărindere la creieri și în

1947 a murit. Nepot după fratele lui este *Emil Bodirca* din Budapesta.

– Dumneavoastră când v-ați născut?

– În 1920, la 3 decembrie. Am făcut primele clase la școala confesională greco-orientală, unde am umblat la ore de religie, la vecernie și am cântat Apostolul. Așa mi-am petrecut copilăria până la vârsta de 20 de ani.

Prima dată printre baptiști

– Când am fost de 20 de ani a murit bunica mea. Am „jelit-o” șase săptămâni și între șase săptămâni a fost sărbătoarea Crăciunului. Și dacă nu m-am dus la joc, m-am dus, nechemat, la pocăiți. Am rămas odată. Setea mea după carte mi-am potolit-o acolo. Dacă am dat de Scriptură, am avut ce citi. A trecut timpul și în 1942 m-am botezat. La Chitighaz a fost botezul și am fost botezat de *Nicolae Covaciu* de la Oradea. Opt persoane ne-am botezat atunci.

– Câți membri a avut pe vremuri adunarea baptistă din Cenad?

– Cam 40 de membri. Familiile mari s-au dus prima dată în Canada, apoi în 1935 în România, la Pustiniți, lângă Timișoara. Atunci am auzit prima dată de Bega, care a vărsat. Aceste familii s-au dus acolo, pentru că de trei ori puteau cumpăra acolo cu prețul cu care au vândut aici. Atunci a scăzut numărul membrilor la adunare. Acum sunt doar câțiva.

– Cine a fost păstorul sau conducătorul adunării pe atunci?

– Premergătorul a fost socrul meu, *Vasile Unc*, și apoi a venit *Dumitru Ovoș* de la Canada. Când am început să merg eu la adunare, atunci au fost și două familii de unguri. Atunci serviciile de înainte de masă erau ungurește, iar seara era românește. Seara era și program cu poezii și cântări. În timp de iarnă, de trei ori era serviciu divin, miercuri, sâmbătă și duminică. Atunci a venit către noi *Ardealul*, și de la Budapesta s-a spus că s-au retras unii păstori români și este lipsă de păstori în acele orașe din Ardeal care au fost adăugate către noi. Când eu am fost prietenul adunării, confesiunea noastră nu a avut păstor, pentru că *Gheorghe Puha* a murit. El era din Chișineu-

Criș. Cenădenii erau vizitați pe atunci de chitighăzeni. Înainte să merg la baptiști, părintele *Borza* a venit cu lordanul pe la sălaș și tata i-a spus că-i pare rău că nu m-a dat să învăț. I-am spus că am 16 ani și el mi-a spus că-i târziu să mai învăț. Dar la baptiști n-a fost târziu. Eu am fost cu gândul la seminarul teologic din Budapesta, dar nu le-am spus la părinți. De oi așa am scăpat că mi-a venit timpul să mă duc în armată. Părinții erau îngândurați ce va fi cu oile, dar m-au scăpat de oi. În toamna aceea nu m-au chemat la cătănie. În 1942, am scăpat de cătănie cu opt săptămâni. Alții au făcut doi ani în armată. Am scăpat de oi, că dacă nu ne-au chemat toamna în cătănie, ne-au dus la *Seghedin* și ne-au pus în rezervă.

Purtat pe aripi de vultur

– În ce privește viața mea și eu am fost purtat de Domnul pe aripi de vultur. Am avut eu o pildă din Biblie: Dumnezeu a făcut legământ cu Israel la muntele Sinai, după trei luni după ce au ieșit din Egipt cu experiența cu Dumnezeu; și la Sinai Dumnezeu le-a zis că ați văzut ce am făcut Egiptului și cum v-am purtat pe aripi de vultur.

(Cont. în pag. a 10-a)

Colinde românești în biserica din Cenad

Datina colindatului de Crăciun este adânc înrădăcinată în tradiția poporului român. De mai bine de douăzeci de veacuri, simfonia divină a cetelor îngeștești ce au vestit Nașterea Domnului, însoțită de cântarea păstorilor, se reactualizează în fiecare an de colindători de toate vârstele. Aceste obiceiuri sunt prilejuri frumoase ce penetrează sufletele și înobiliează inima noastră. Sărbătorile se aproape mai repede decât ne-am fi aș-

teptat, iar românii deja și-au deschis porțile pentru colindători. Odată cu lăsarea postului Crăciunului a început și sezonul colindelor.

Astfel, și Biserica din Cenadul Unguresc și-a deschis larg porțile duminică, 2 decembrie, așteptând Corul Pro Musica din Iula, care, împreună cu coriștii de la „Emil Montia” din Arad, după Sfânta Liturghie, au colindat în această biserică. Coriștii julani, însoțiți de maestrul Gheor-

ghe Fluieraș, au început colindatul anul acesta la biserica din Cenadul-Unguresc, unde de un deceniu, în fiecare an, sunt așteptați de credincioșii de aici cu multă dragoste.

Înainte de Sfânta Liturghie, săvârșită de preotul paroh Aurel Becan și preotul Sorin Istrățescu de la Sibiu, au fost sfințite Liturghierul și un rând de veșminte preotești, donate bisericii din Cenadul Unguresc de către Ioan Romeo Roșiiianu, redactorul șef la revistei „Necenzurat” de la Baia Mare.

Sărbătoarea la Cenadul Unguresc s-a încheiat cu o agapă frățească unde a fost invitat și preotul catolic din localitate, Renyes Imre.

Manifestarea s-a realizat cu sprijinul financiar al autoguvernărilor românești din Macău și Cenadul Unguresc, dar acum contribuit și credincioșii bisericii ortodoxe din Cenad.

A.L.B.

Piatra de temelie a Catedralei Mântuirii Neamului

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Daniel, a pus joi, 29 noiembrie, piatra de temelie a Catedralei Mântuirii Neamului din București, în prezența membrilor Sfântului Sinod și a mai multor personalități politice. La ceremonie a luat parte și PS Siluan, episcopul românilor din Ungaria.

Catedrala Mântuirii Neamului va fi ridicată după ce statul român va rezolva cele 48 de cereri de retrocedare existente pentru o parte din teren. Un vis al fostului Patriarh Teoctist, construcția Catedralei Mântuirii Neamului a fost

amânată de mai multe ori de-a lungul timpului, din cauza problemelor cu terenul pe care urmează să fie ridicată.

În 2005 s-a decis amplasarea noului lăcaș de cult în vecinătatea Palatului Parlamentului. Conform

proiectului, Catedrala Mântuirii Neamului ar fi cea mai înaltă clădire de acest gen din România. Noul lăcaș de cult va ocupa doar un sfert din suprafața de teren primit. Restul va deveni parc public, deoarece suprafața nu este construibilă. La începutul lunii octombrie, Guvernul de la București a alocat 30 de milioane de lei pentru începerea construcției.

Eva Iova

Slujbă arhierescă în Capela din Budapesta

În prima duminică a lunii decembrie, credincioșii ortodocși din Budapesta au avut bucuria de a participa la Sfânta Liturghie, săvârșită de PS Episcop Siluan, împreună cu un sobor de preoți.

De la hirotonisirea Preasfinției Sale din vara acestui an, credincioșii români din capitală au așteptat cu nerăbdare sosirea păstorului lor. În duminica în care se dă pilda vindecării orbului din Ierihon, PS

Episcop Siluan a îndemnat credincioșii la rugăciune și credință, pentru că nici o rugămintă adresată cu smerenie nu rămâne fără ecou, iar lumina vine de multe ori de acolo de unde ne așteptăm mai puțin.

În continuare, a fost săvârșită Sfânta Taină a Botezului noului creștin ortodox Marc Toma Maghiaru. Emoția părinților Marta și Marius Maghiaru a fost împărtășită și de nașii Ildiko și Teodor Marc. G.E.E.

Daruri pentru bisericile ortodoxe

În cursul săptămânii trecute, jurnalistul Ioan Romeo Roșiiianu, redactorul șef al revistei „Necenzurat” din Baia Mare, a adus daruri pentru trei biserici din Ungaria. Pentru biserica ortodoxă din Bichișciaba a donat trei pachete cu cărți

de slujbă, un rând de veșminte preotești și 100 de mii de forinți. Pentru biserica din Cenadul Unguresc a donat un rând de veșminte preotești, iar pentru biserica din Jaca un Triod din anul 1930 și două rânduri de veșminte preotești. A.L.B.

Cum să trăim creștinește în lume

„Domnul îi ascultă deopotrivă pe monah și pe mirean, pe creștinul simplu, numai să fie amândoi ortodocși și să-L iubească amândoi pe Dumnezeu din adâncul sufletelor lor și să aibă amândoi credință în El măcar ca grăuntele de muștar, și amândoi vor muta munții”.

„Trebuie să răbdăm întotdeauna ceva pentru Dumnezeu cu recunoștință”.

„Cine îndură cu rugăciune loviturile ispitelor pe care le suferă fără voia sa, acela se face smerit, de nădejde și încercat”.

„Pentru toate suntem datori să dăm mulțumită Domnului și să ne încredințăm voii Lui; suntem datori și să-L înfățișăm toate gândurile, cuvintele și faptele, și să ne străduim ca toate să fie spre bună plăcerea Lui”.

„N-avem de ce să ne trândăvim, pentru că Iisus Hristos a biruit toate, pe Adam l-a înviat, pe Eva a slobozit-o, pe moarte a omorât-o”!

„Întocmește-ți pacea sufletească, așa ca niciodată să nu amărăști și să nu amărăști pe nimeni, și atunci Dumnezeu îți va da lacrimi de pocăință”.

„Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre și veți fi asemenea lui Dumnezeu, iar altfel nu socot ca cineva să se mântuiască”.

„Nu linguși niciodată”.

GHID INTERNET

Viitorul Internetului

Internetul se dezvoltă continuu. Tot mai mulți oameni se conectează pe zi ce trece, în timp ce industria de software inventează programe care fac tot mai ușoară navigarea on-line. Probabil că facilitățile comune ale Internetului (e-mail, navigarea on-line) nu se vor schimba în viitorul apropiat, dar cu siguranță, că vor putea fi accesate mult mai ușor.

Facturarea vizitelor

Cu toate că ISP-urile și companiile de telefoane îți cer bani pentru ca tu să poți naviga pe Internet, nici o parte a acestor bani nu ajunge la cei care produc site-urile vizitate. O mulțime de site-uri sunt sprijinite financiar, de fapt pe publicitate.

Dar unele site-uri încep deja să perceapă o taxă de înscriere pentru a putea fi vizitate. Avantajul acestor taxe e acela că site-urile vor putea avea un conținut mai bogat și mult îmbunătățit. Ar putea însemna și sfârșitul publicității prin ferestre pop-up, care ne enervează câteodată atât de mult. Pe de altă parte, una din marile calități actuale ale Internetului (care s-ar putea pierde) e că miliarde de oameni au acces gratuit la o uriașă masă de informații.

Divertismentul pe Internet

Având în vedere tot mai larga răspândire a conexiunilor rapide, în curând vor apărea o serie de servicii care vor ține cont de acest fapt. Vor fi posibile descărcări de filme pe parcursul câtorva minute, la fel cum ai alege o casetă video – doar că pe Internet oferta va fi infinit mai bogată, fără să fie nevoie să pleci de acasă. De asemenea, există planuri de a difuza evenimente sportive majore. În cazul modurilor de 56 K, viteza de descărcare a pozelor (și calitatea lor) rareori face posibilă transmisia clară a evenimentelor sportive, dar cu ajutorul unei conexiuni de mare viteză, lucrurile stau cu totul altfel.

Evoluția Internetului

Internetul nu se mai limitează la computere. Tot mai multe obiecte de uz zilnic sunt concepute în așa fel încât să poată fi conectate la Internet. De exemplu, anumiți fabricanți de automobile (precum BMW sau Jaguar) au inventat mașini care posedă computere cu activare vocală. Pe lângă faptul că au casetofon sau CD încorporat, aceste mașini includ și un sistem de navigare, telefon mobil, e-mail, sistem de descărcare a informațiilor meteo sau a informațiilor despre traficul rutier. O mașină Lexus poate chiar... să te sune pe mobil în cazul activării alarmei. Toate aceste facilități computerizate se numesc „telematică”. Pentru moment numai mașinile de lux le posedă, dar în viitorul apropiat toate mașinile se vor bucura de ele.

Internetul din jurul casei

În curând, computerele grosolane care arată urât și ocupă mult loc pe birou ar putea deveni un lucru de domeniul trecutului. Industria computerelor dezvoltă zi de zi dispozitive care pot comunica cu partea de bază a unui computer prin intermediul conexiunilor WI-FI (Wireless Fidelity), fără cablu. Nu va mai fi nevoie să stai în fața computerului pentru a-l folosi, deci vei putea să-l ții în afara razei vizuale. Vei putea să comunici cu computerul tău de oriunde din casă, folosind monitoare senzitive (eng. Touchscreen) portabile, denumite „ecrane inteligente”. Le vei putea folosi oriunde în casă pentru a naviga pe Internet, pentru a citi e-mail-ul, pentru a te juca sau pentru a asculta MP3-uri așezat în pat sau odihnindu-te în grădină.

Cei 7 ani
de acasă

Despre scrisori și corespondență

Când scriem o scrisoare, o telegramă sau chiar un bilet pentru mama, trebuie să avem grijă:

- * Să folosim hârtie de scris albă, curată, nepătată. Nu folosim hârtie colorată și nici parfumată;

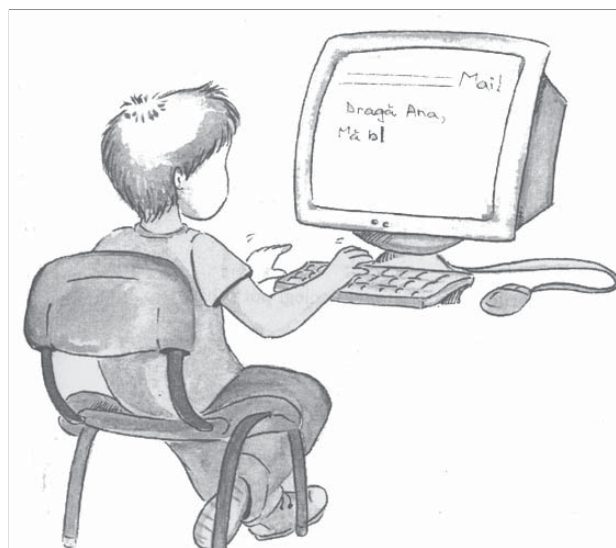
- * Să scriem cui se adresează rândurile;

- * Să scriem corect, fără greșeli de ortografie;

- * Să semnăm,

- * Când trimitem o scrisoare, să nu uităm să scriem pe plic datele destinatarului (nume, prenume, adresa completă) și ale expeditorului (numele și prenumele nostru și adresa noastră).

Pentru a înțelege mai bine cum putem scrie o

timetri mai jos de rândul pe care am menționat localitatea. Primul rând îl scriem obligatoriu cu ali-

E-mailurile

Comunicarea prin e-mail (poșta electronică) a devenit ceva obișnuit astăzi. Și în cazul mesajelor electronice trebuie să folosim formule de adresare potrivite, în funcție de persoana căreia îi scriem. Încheiem cu o formulă politicoasă și semnăm.

Scrisoare către părinți, bunici, frați

Scrisorile către părinți, bunici, frați, pot fi lungi. Formulele de adresare pe care le putem folosi sunt:

„Dragă mamă, (tată, bunică, bunicule, frate, soră)”,
„Dragi bunici (părinți)”,
„Dragii mei”,
„Iubiții mei părinți (bunici), etc.

scrisoare, să urmărim în continuare câteva modele.

neat. În continuare, folosim alineatul ori de câte ori este nevoie.

Scrisoare către un prieten (coleg)

Ca formule de adresare putem folosi:

„Dragă...”,

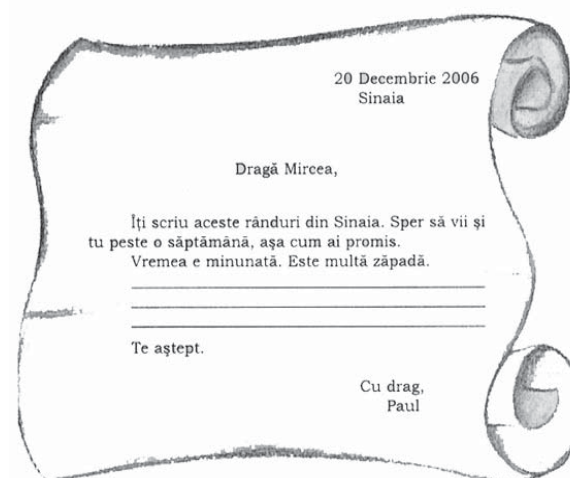
„Bunul meu prieten”,

„Iubita mea prietenă”,

„Dragii mei colegi”,

Începem să scriem, lăsând un spațiu alb de circa trei, patru degete. Scriem în partea dreaptă data și localitatea în care ne aflăm când scriem scrisoarea.

În partea stângă lăsăm un spațiu alb de circa două degete. Formulele de adresare se scriu pe mijlocul rândului, la doi – trei cen-

Scrisoare către un prieten (coleg)
Model

Întâlnire cu studenții români la Ambasada României

Cu ocazia Zilei Naționale a României, pe 2 decembrie, la Ambasada României de la Budapesta a avut loc tradiționala întâlnire cu studenții. La întâlnire au participat studenți români din Budapesta care au adus cu ei și colegi maghiari, ir-

landezi, cubanezi, etc. și o delegație de la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, formându-se astfel și o punte de legătură între studenții din România și Ungaria. După cuvântul de bun venit al ambasadoarei Ireny Comaroschi a avut

loc o recepție cu bucate tradiționale și vinuri românești de cea mai bună calitate. Muzica românească i-a îndemnat pe studenți la o horă românească, întâlnirea transformându-se într-o adevărată petrecere românească. A.L.B.

Cursuri de limba română

La inițiativa Autogovernării Românești din Macău, la începutul lunii noiembrie, au început cursurile de lim-

ba română. La orele care se țin o dată pe săptămână la sediul autogovernării românești din Macău

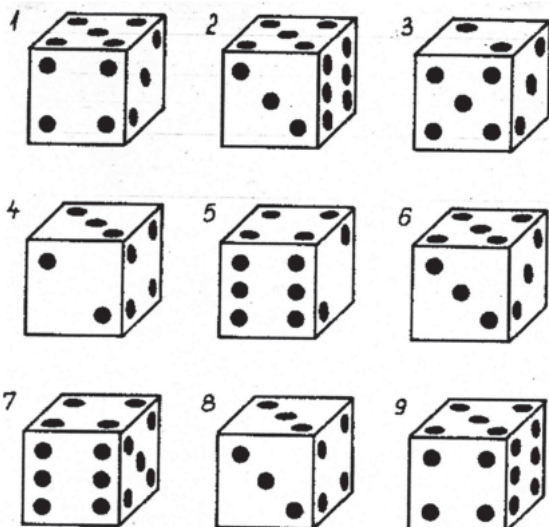
participă până în prezent opt copii de clasele 2-4, dornici de a învăța românește. A.L.B.

RĂBDARE ȘI ATENȚIE

1. Dacă 2 cuburi își schimbă locul, atunci în fiecare rând orizontal și vertical suma punctelor de pe laturile de aceeași poziție este egală.

Care sunt aceste 2 cuburi?

Rezolvare:

(Suma punctelor pe laturile de aceeași poziție este 12)
Cuburile 6 și 9.
Ana Crișan

Știați că...?

Pol Pot a încercat pe temeiul funcției sale de conducător al Khmerilor Roșii să transforme Cambodgia într-un stat arhaic al muncitorilor și al țăranilor.

Industriașul german Carl Friedrich von Siemens a condus în anul 1927 delegația germană la Conferința Economică Mondială de la Geneva.

Cele trei landuri ale Republicii Federale a Germaniei denumite cu termenul de Freistat (regiune autonomă) sunt Bavaria, Saxonia și Turingia.

Hitler a introdus în 1935 obligativitatea serviciului militar și a creat astfel Wehrmachtul, aflat sub controlul său direct.

Răscoala Ioniană desfășurată între 499 și 494 î.Hr. s-a îndreptat împotriva marelui rege persan Darius I.

Primarul Berlinului aflat în funcție atunci când a căzut Zidul Berlinului era Walter Momper.

Mario Soares a câștigat în anul 1976 primele alegeri democratice din Portugalia, după 50 de ani de dictatură.

Malaysia înainte de decolonizare purta numele de Malacca.

Marchizei de Pompadour i-a acordat Ludovic al XV-lea, după anul 1744, influența politică în domeniul afacerilor de stat.

Dictatorul Italian Benito Mussolini a fost părintele fascismului.

Carta Națiunilor Unite a intrat în vigoare în 24.10.1945.

Regina britanică Victoria a fost ultima descendentă a casei de Hanovra.

Biserica Sf. Sofia a fost ridicată la Constantinopol în vremea domniei împăratului Justinian.

Orașul Pompei a fost îngropat sub un strat de cenușă și roci vulcanice în 24.8.79 d.Hr.

Turnul Eiffel a fost construit la Paris, cu ocazia expoziției universale în 1889.

Yoshinobu s-a retras în anul 1867 ca ultim sogun și a predat puterea în mâinile împăratului japonez Mutsuhito.

Americanului Elihu Root i-a fost înmănat în anul 1912 Premiul Nobel pentru Pace.

Ofițerul de artilerie evreu Alfred Dreyfus a fost condamnat în anul 1894, din cauza unei presupuse trădări a secretelor militare față de Germania, la detenție pe viață în Insula Diavolului.

Misionarul și exploratorul scoțian David Livingstone s-a născut în anul 1813.

John Williams a fost primul misionar occidental în insulele Cook.

Britanicul Howard Carter a atras atenția lumii întregi în anul 1922 cu senzaționala descoperire a mormântului lui Tutankamon.

Mary Robinson a fost aleasă drept prima femeie președinte a Irlandei.

La Giurgiu domnitorul Mihai Viteazu a obținut o strălucită victorie asupra turcilor în octombrie 1595.

Rodrigo Diaz, cel care a recucerit orașul Valencia de la mauri și-a luat numele de EL Cid.

Piramida în trepte a lui Djoser, cea mai veche piramidă de piatră din lume se află în Saqqara în Egipt.

Împăratul japonez Hirohito a renunțat în anul 1946 la atributul divinității.

Cartea în care filosoful francez Jean-Jacques Rousseau și-a prezentat idealul său democratic se numește Contractul social.

Bill Clinton, înainte de a deveni președinte al SUA a fost guvernator al statului Arkansas.

Podul Universității din Boston (pe Commonwealth Avenue, Boston, Massachusetts) este singurul loc din lume unde un vapor poate trece pe sub un tren care trece pe sub o mașină care trece pe sub un avion.

Mulți hamsteri clipesc doar cu un ochi pe rând.

„De la păstor de oi am devenit păstor de suflete”

(Urmare din pag. a 6-a)

Tot așa și eu am fost purtat pe aripi de vultur. Totdeauna am fost în cele mai bune locuri. De cătanie am scăpat cu opt săptămâni, iar alții au fost în război. În acei ani, tata nu m-a cruțat, m-a dat de lucru și în mod particular, în nouă luni, am făcut patru clase la școala civilă din Cenad. S-au grăbit cu examenele noastre, pentru că ne-au ocupat nemții. Război fiind, numai în septembrie 1944 m-au chemat din nou pe front. Frontul a fost aici în țară. Pe mine m-au chemat la Seghedin-Röske și am ajuns îndată la Kecskemét, unde a fost frontul. Eu am fost la protejarea spațiului aerian. Am fost luați 16 feciori. Când am luat lada de gloanțe, prima dată m-am îngrozit, dar a venit maiorul și a cerut de la comandantul nostru un băiat. Eu m-am prezentat imediat. N-am știut unde trebuie să merg, dar el m-a luat cu sine, m-a dus la Kecskemét iar eu i-am dus lucrurile lui până la Dunaföldvár. De acolo dacă m-am întors, n-a mai trebuit să mă duc în linie, am ajuns sluga unui stegar. În timpul celor șapte luni pe front, eu n-am umblat niciodată pe jos, nici vremea nu m-a bătut. Odată a trebuit să conduc logodnica stegarului acasă la Fertőszentmiklós, de acolo am vrut să mă duc acasă la mama. Dar m-au prins rușii la Kapuvár și împreună cu alți feciori ne-au dus prizonieri, la Székesfehérvár. Aici am stat cinci luni în lagăr, ca să ne ducă în Rusia. În lagăr am pierdut o vară fără să facem ceva, am trăit bine. Nu mi-o plăcut niciodată să-mi poruncească mulți, doar unul. Eu am stat la bucătărie, unde am avut un singur șef. Minunile au urmat mai departe.

În septembrie 1945 a venit rândul nostru să ne ducă mai departe la Rusia, iarși s-a întâmplat cu mine o minune. Ieșind pe poartă a fost un ofițer care a cerut 16 bărbați. Între cei 16 am fost și eu. Noi am fost în vagonul de bucătărie și noi am făcut mâncarea până la Focșani, timp de 18 zile. Când am ieșit din la-

găr m-am rugat scurt: dacă mă folosește Dumnezeu în îndepărtare, în Rusia, să meargă trenul, dar dacă trebuie să vin la teologie, să se întoarcă. Când după 18 zile am ajuns la Focșani, s-a întors trenul înapoi. La patru zile a venit un ordin să nu ducă mai mulți prizonieri, pentru că sunt destui. Peste o săptămână m-am dezbrăcat la Seghedin. Am scăpat de cătanie cu opt săptămâni, de școala civilă cu nouă luni, am scăpat de front și am scăpat de Rusia.

Noi, cei trei frați am fost toți în război, precum și cumnatul nostru. Dar toți am ajuns acasă cu bine. În 1946 a început seminarul teologic la Budapesta și m-am înscris și eu. Patru ani am fost la Budapesta. Părinții nu au trebuit să ne sprijine, pentru că din Occident am fost ajutați. Am avut gândul că după teologie voi trăi din averea mea, din oi, la Cenad, ca și înaintașii mei. Dar între timp am fost invitat de păstor la Șercad și Micherechi. După seminar, în '49 am ajuns la Biserica Baptistă din Șercad și la Micherechi. M-am căsătorit cu o cennădancă, cu Maria Unc, sora cantorului Svetozar Unc. Cu soția ne-am mutat la Șercad, unde am stat până în '57. Între timp ni s-au născut cele trei fete: gemenele Elisabeta și Ecaterina, și Maria.

De aceea le-a plăcut oamenilor de mine, pentru că eu m-am dus între țărani. Dacă am ajuns la Șercad nu am stat în birou, ci am stat de ajutor la țărani. La Micherechi am tuns și oile. Minunile au urmat și la Șercad. Odată am vizitat o familie bolnavă și le-am dus unsoarea de acasă. Pe vremea aceea cu unsoare se fierbea. Noi eram încă tineri căsătoriți și mă îngrijoram ce va zice soția că am dus unsoarea de acasă. Dar o soră ne-a adus ulei și a pus-o în fereastră. Soția nu era de față, iar când a ajuns acasă i-am dat socoteală de minunea că unsoarea s-a transformat în ulei.

În '57 ne-am dus la Chitighaz, pentru că acolo a fost lipsă de păstor care știe două limbi. La Șercad

am predicat ungurește, la Micherechi numai românește. Atunci numai românește am predicat și la Chitighaz, numai dacă vedeam câte-un ungur, am vorbit și ungurește. În '61 a venit vremea cooperativelor. Deoarece soția a moștenit pământ de la tata ei – eu am primit moștenire mai mică –, ne-au silit ca măcar ea să fie membru în cooperativă. 18 ani a lucrat soția până s-a dus în pensie. La Chitighaz ne-am cumpărat casă. Din '57 până în '80 am slujit la Chitighaz, atunci am ieșit la pensie. Micherechiul l-am ținut și pe mai departe, și Pusta Otlăcii și Cenadul. Timp de 40 de ani am umblat la Micherechi. Când a ajuns păstor Ionică Hodojo la Micherechi, atunci am predat adunarea. Deși în '80 m-am dus în pensie, am ținut trei sate. Din '82 până în '85 m-au dat cercul Medgyes-ului, 8 sate. Așa am avut 11 sate în care am umblat să predic. Eu n-am prădat banii pe mașină, i-am ținut pentru fetele mele. Călătoriile le-am făcut cu trenul, cu autobuzul, cu motocicletă.

Fiindcă eu nu m-am putut satura de carte, am făcut tot posibilul ca fetele mele să învețe mai departe, ele să ajungă ce noi nu am putut. Gemenele au făcut universitatea la Seghedin și au devenit farmacist, iar Maria a făcut institutul pedagogic din Seghedin și a devenit profesoară la școala românească din Julia. În 2001 s-a îmbolnăvit soția și după câteva luni de zile a și murit, la vârsta de 80 de ani. Noi am trăit în căsnicie timp de 51 de ani.

Și acum umblu lunar odată la Cenad, atunci eu predic. Fac parte la trei confesiuni: la bapțiști (duminică), la penticostali (joi seara), sâmbătări (sâmbăta). La penticostali și la adventiști mă duc, pentru că sunt puțini și să fie cu unul mai mulți. Aceste biserici sunt în strada noastră. La Cenad sunt nevoit să mă ducă fiica Maria.

(A doua parte a interviului îl veți putea citi în numărul următor)

Rita Păcaș

APEL Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Dumitru Rus, păstor de oi în copilărie
(Fotografie din arhiva pastorului baptist Dumitru Rus)

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

**COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A
MUZEULUI
ERKEL**

Trei zile de sărbătoare în Banatul Montan

Între 17-19 noiembrie s-au sărbătorit două decenii de la înființarea Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților din Reșița. Printr-un lanț de acțiuni culturale, politico-obștești și religioase s-a dovedit că asociația și-a păstrat vitalitatea inițială, chiar mai mult, a câștigat de-a lungul anilor în prestigiu, calitate și sferă de influență. Căci de atunci încoace, asociația condusă de *Erwin Josef Țigla*, sufletul și stâlpul acestei comunități, și-a câștigat nume și renume, dar și membri și simpatizanți tot mai mulți.

– Care e secretul acestei activități de succes?

– Asociația, în activitățile inițiate se bazează pe angajamentul membrilor, apelând la posibilitățile, înclinațiile și talentele lor, folosindu-le în mod constructiv. În acest fel membrii noștri participă la acțiunile noastre motivați de caracterul, tematica, ponderea câte-unei inițiative, fie vorba despre o decadă literară sau un festival folcloric, despre editarea unei cărți sau organizarea unei expoziții. Firește, munca din asociație pretinde și perseverență, când, bunăoară, corul se pregătește pentru un turneu sau dansatorii noștri pentru un concurs folcloric. Important e ca membrii să sesizeze rostul muncii, atunci activează cu plăcere, cu tragere de inimă. Iar pe de altă parte, ne străduim – mai cu seamă în colaborare cu Forumurile Democratice germane locale, din Banatul Montan – să implicăm și alte localități în activitatea noastră, ca Reșița să nu fie singurul centru al preocupărilor noastre – este convingerea domnului Țigla.

– Și de ce chiar trei zile de sărbătoare? N-ar fi ajuns „una și bună”?

– Nu. Altă idee ne-a călăuzit. Ați văzut la deschiderea plenară, câți oaspeți de seamă am salutat, la nivel de secretar de stat și ambasador, la delegații și reprezentanți de peste hotare, la primarul și prefectul nostru, la deputați și senatori, precum și reprezentanți ai forurilor democratice germane din alte județe. Așadar, prima zi am consacrat-o oaspeților, prelegerilor și cuvintelor de salut. Prin cuvântările oaspeților onorifici, membrii noștri s-au putut convinge de rostul activității lor, de ponderea asociației, de recunoașterea care ni se acordă. Ziua următoare a fost consacrată culturii, când printr-un amplu spectacol de gală numeroșii oaspeți din țară și străinătate au primit o imagine despre bogăția culturală a Banatului Montan. A treia zi a fost consacrată spiritualității creștine. Sfânta Elisabeta este patroana asociației noastre care tocmai cu douăzeci de ani în urmă în această zi a fost înființată. Acest hram ne-a îndemnat să consacram a treia zi acestei sărbători, printr-o slujbă la care s-a cântat compoziția unui muzician originar din Reșița.

Cuvintele președintelui ne-au convins. Dar și mai convingător a fost însuși programul. Căci, într-adevăr, în ziua a doua au evoluat pe scenă dincolo de membrele corului german al Asociației și cântăreți ucrainieni, precum și dansatori croați, germani, maghiari, români. Iar în ziua Sfintei Elisabeta, un sobor de preoți, două coruri bisericești și mulți-mulți credincioși și-au adus prinosul, sărbătorind împreună, sub binecuvântarea Sfintei Elisabeta. Sub ocrotirea acestora dorim Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița încă multe decenii benefice, bogate în satisfacții comune. – ilda –

Vecinul de peste gard

Lansare de carte la ICR Budapesta

După ce în această toamnă am fost martorii lansării în limba maghiară a cărții *Gabrielei Adameșteanu*, „Întâlniri”, iată că recent am avut iarăși prilejul să ne bucurăm de apariția unei traduceri din limba română, de data aceasta este vorba de cartea scrisă de *Dumitru Țepeneag*, „Zadarnică e arta fugii”. Nu întâmplător am pomenit evenimentul literar precedent, dat fiind faptul că pentru apariția celor două cărți și-au asumat răspunderea editura Palamart și Institutul Cultural Român.

„Zadarnică e arta fugii” este a doua carte tradusă în limba maghiară a scriitorului Dumitru Țepeneag, prima apariție fiind „Hotel Europa” în anul 2002, la aceeași editură și prin strădania aceluiași traducător. Destinul sinuos al acestei cărți a început în momentul în care scriitorul a „purces” la scrisul ei în anul 1969, în România. Cartea a fost definitivată la Paris, în 1971. O parte din roman a fost publicată într-o revistă din România, dar nu a putut fi publicat integral deoarece „era considerat a

Unite, la Editura Dalkey Archive Press.

Încă de la citirea titlului cartea devine incitantă. „Arta fugii” face aluzie la modul în care este construit romanul: în sistemul unei fugi, ca procedeu muzical polifonic, întâmplările se repetă continuu, evoluând unele din altele. Deși într-una din mărturiile sale autorul declara că a fost întotdeauna preocupat de legătura dintre muzică și literatură, el nu se rezuma numai la înțelesul fugii ca procedeu muzical ci și la accepția sa imediată: de

90, am constatat cu amărăciune că interesul pentru vecin, în Est dispăruse cu desăvârșire. Toți priveau halucinați către Occident. Nimeni nu se uita la cel din apropiere, la vecinul de peste gard. E de înțeles, desigur. Tot așa cum e de înțeles acum, după aproape 20 de ani de la căderea faimosului zid, să începem din nou să ne uităm unii la alții peste gard”.

Într-un număr următor vom prezenta un interviu acordat în mod exclusiv de Dumitru Țepeneag pentru cititorii „Foi românești”.

Un farmec deosebit al acestei serii literare a fost determinat de lansarea totodată a volumului „Gramatica limbii române”, scris în limba maghiară de profesorul universitar dr. *Farkas Jenő*. Așa cum se cuvine la o astfel de lansare, s-a declanșat un dialog între public și autor, tema

contraveni esteticii realist-socialiste: un fel de monstru cu două capete, care se devorau reciproc”, după cum mărturisește însuși autorul.

Astfel, romanul a fost publicat prima dată în versiunea sa în limba franceză, în Franța, la editura Flammarion, în 1973. În România a apărut numai după schimbarea regimului politic, în 1991. A fost tradusă în sârbă în 2002, fapt care i-a purtat noroc, după cum a declarat însuși autorul în scrisoarea sa adresată celor prezenți, motivând astfel: „s-a întâmplat să cadă sub ochii unei americance de origine sârbă care a propus să fie tradusă și publicată în Statele Unite.” Astfel, la sfârșitul lunii iulie a acestui an a apărut în Statele

goană, refugiu sau emigrare.

Traducerea în limba maghiară a acestei cărți a fost făcută de *Németi Rudolf*, nume de care se leagă și „Hotel Europa”. Fără teama de a fi acuzat de lipsă de modestie, ne-a mărturisit că traducerea romanului „Zadarnică e arta fugii” nu a prezentat dificultăți în faza atelierului de lucru, ceea ce denotă experiența exercițiului traducerii, dar și o anumită familiaritate cu scrisul lui Dumitru Țepeneag.

În scrisoarea adresată celor prezenți la lansarea noii traduceri, autorul despre care am aflat că lucrează la un nou roman, a ținut să precizeze pe lângă părerea de rău că nu poate fi prezent și următoarele: „la începutul anilor

fiind limba română de la schimbările care au survenit în ultimii ani și până la libertatea pe care o dă limba română în comparație cu alte limbi străine. A fost adusă în prim-plan polemica creată în ultimii ani în jurul unei singure litere: scrierea cu „ă” sau cu „â”, fiind aici amintită editura Humanitas care nu a acceptat noul mod de scriere, sau cazul cotidianului „Gândul”, care a acceptat în proporție de 99% și în ale cărui pagini *Mircea Dinescu* publică 10 rânduri scrise în vechiul mod de scriere. A fost amintită cu acest prilej părerea lui *Leo Spitzer* care a spus că „limba română e o limbă a libertății”. Acesta este motivul pentru care ne simțim atât de lezați când ni se ia dreptul acesta! G. Enea Elekes

În așteptarea Crăciunului

Ne face plăcere să primim cadouri și să dăruim la rândul nostru, ne simțim bine când îi avem pe cei dragi alături de noi și ne place să transmitem mai departe tradiția. Crăciunul rămâne o sărbătoare de suflet de care trebuie să ne bucurăm cu toții! Fiecare dintre noi încearcă în aceste momente de sărbătoare sentimente deosebite pentru ceilalți, devenim mai buni, mai darnici, pentru că fiecare dintre noi devine un „Moș Crăciun” pentru apropiați. Peste tot găsești lucruri frumoase, astfel încât nu va fi așa greu să alegem daruri pentru gusturile

atât de diferite pe care le au cei cărora le vom fi Moș Crăciun. Fiecare dintre noi încearcă să găsească un cadru deosebit pentru a sărbători împreună cu cei dragi. Atmosfera în care urmează să se desfășoare această ceremonie a schimbării de daruri între noi este una de vis. Ce poate fi mai frumos decât un brad imens, lumânările colorate aprinse pentru a lumina casa și inimile, colindători pe stradă, prăjituri în cuptor? În acest decor mirific, darurile devin și ele un adevărat simbol al sărbătorii, aducând un strop de veselie și fericire fiecăruia.

Legi pentru cei care primesc cadouri

Păstrează regulile de politețe!

Cadourile trebuie deschișe de îndată ce sunt primite și trebuie mulțumite personal, telefonic sau prin vechiul obicei al cărții poștale. Ajunge și trei cuvinte: „Mii de mulțumiri!”

Nu exagera în a fi surprins/ă!

Nu spune cu o picătură de ironie în voce că „Nu trebuia!” atunci când desfacem pachetul ornat cu grijă care conține două perechi de ciorapi nylon ieftine primite în dar de la mătușă. Gândește-te că a cumpărat-o din puțina ei pensie și a oferit-o din inimă.

Nu te prefacă a fi fetița timidă!

Nu striga din gură mare: „Ai înnebunit? E de-a dreptul fantastic!” când prietena de suflet a zecea oară îți oferă același ulei de corp care are un miros insuportabil!

Nu are nici un rost să fii prea politicos/politicoasă!

Dacă familia te consideră o fire de excepție și de fiecare sărbătoare îți oferă ceva foarte modern și de neutilizat, pe când ceilalți membrii își primesc cadourile drăguțe, nu te omori cu mulțumiri doar din politețe.

Astfel și data viitoare te poți aștepta la același dar avangardist.

Nu întreba dacă nu cumva o poți schimba!

Dacă la desfacerea cadoului observăm bluza verde cu mov în care ți-ar veni greu să te îmbraci nu striga

cu bucurie „Este chiar culoarea mea preferată!”

Fii sincer/ă!

Dacă partenerul de viață și-a stricat toți banii cumpărându-ți un cardigan roșu, să-i spui cu sinceritate că nu îți stă bine acest fazon ca să eviți întreba: „De ce nu porți niciodată cardiganul pe care ți l-am cumpărat eu?”

Dă mai departe!

Dacă primești ceva de nesuportat ai o șansă să scapi de acesta, dă-l mai departe! Însă nu spune: „Va fi bine și acesta pentru cineva” atunci când cel care ți-l oferă e prezent.

Un ultim sfat: răzbună-te!

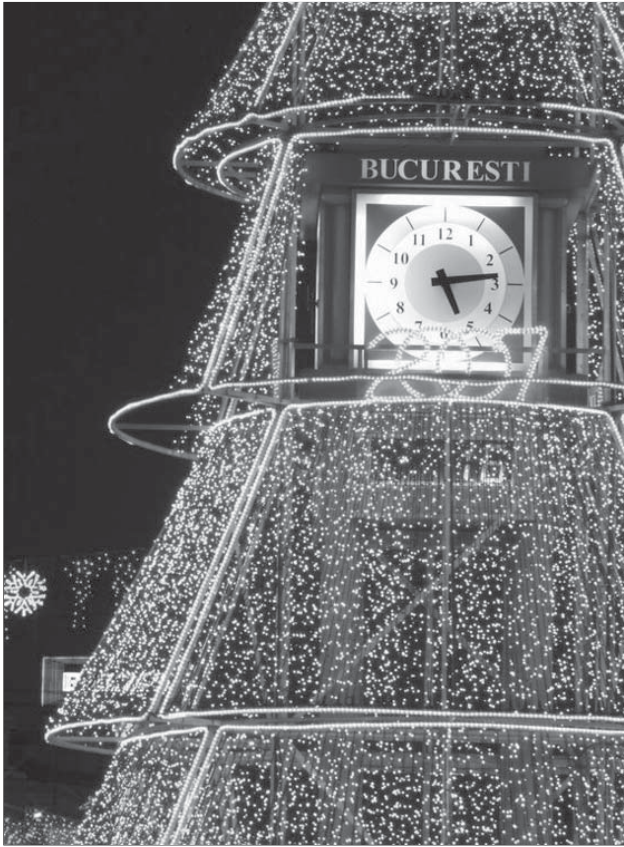
Prietena în fiecare an îți aduce o carte plictisitoare. Oferă-i și tu un parfum oribil, spunând: „Are un miros minunat, te vei bucura și tu!” A.C.Z.

Cel mai înalt pom de Crăciun din Europa este în centrul Bucureștiului

Cel mai înalt brad din Europa a fost amplasat în parcul din Piața Unirii din București și a fost aprins sâmbătă, 1 decembrie. Trupa de percuționiști Sistem a deschis festivitatea printr-un concert special

cu multe efecte pirotehnice și de lumini. Bradul are peste două milioane de luminițe, câte una pentru fiecare bucureștean, o metaforă care încearcă să aducă bucuria în casele locuitorilor Capitalei.

Copiii printre operele lui Brâncuși

Muzeul Național de Artă al României a inaugurat recent atelierul ludic „Pasărea ascunsă în piatră”, un spațiu interactiv de inițiere în opera lui Constantin Brâncuși dedicat copiilor. Atelierul este structurat în opt module interactive, iar cei mici se pot familiariza în joacă cu tematica, lucrările și vocabularul plastic al operei lui Constantin Brâncuși. După atelier, cei mici au posibilitatea de a face o vizită la Galeria de Artă Românească Modernă a muzeului, pentru a descoperi operele originale ale lui Brâncuși.

The Times laudă Taraful Haiducilor

Cotidianul britanic *The Times* a publicat o cronică extrem de laudativă a concertului dat la Londra, la Queen Elisabeth Hall, de *Taraf de Haidouks*, cunoscut în România și ca Taraful din Clejani.

Cronicarul *Clive Davis* începe prin a constata că doi dintre lăutari s-au pierdut pe drum, din cauza unor „complicații cu aranjamentele de transport” și că trecerea nemiloasă a timpului face ca o parte dintre bătrânii lăutari de la Clejani „să nu se mai afle, din nenorocire, printre noi”. Referire în principal la violonistul *Neculai Neacșu*, a cărui moarte a trecut aproape neobservată în România cu câțiva ani în urmă, dar care a fost onorat prin necroloage în presa britanică.

„Din fericire – continuă cronică – spiritul muzicii lor rămâne intact, nestăvilit. Întotdeauna le e greu artiștilor invitați să entuziasmeze asistența într-o sală cu un aspect atât de funcțional, din blocuri de

beton, la mijloc de noiembrie. Dar taraful – care și-a câștigat fani de multă vreme, printre care se numără și Johnny Depp – a trecut testul cu ușurință.”

The Times amintește că ultimul album al Tarafului, *Maskarada*, a fost întâmpinat de unii critici cu răceală. În el, muzicienii romi formați în Clejani, veche școală de lăutari din tată

în fiu, au încercat să cânte în stilul lor piesele unor compozitori de muzică clasică interesați de teme folclorice, precum Bartók.

„De ce n-ar încerca o orchestră de muzică țigănească să reintre în posesia unor sunete care oricum au fost cooptate și de practicanții unor stiluri mai

convenționale?”, întreabă *Clive Davis*, care consideră că criticile la adresa Tarafului ar fi „cel puțin nedrepte” și că muzica lăutarilor merită descrisă drept „aproape de sublim”.

**Știați că
Moș Nicolae
este copilul lui
Moș Crăciun?
Și el nici
nu s-a născut
departe de noi,
ci aici aproape,
în județul
Bihor...**

Bucureștiul, locul 57 în topul celor mai scumpe orașe din lume

Capitala României a înregistrat în acest an cel mai spectaculos salt în clasamentul celor mai scumpe orașe pentru angajați străini, informează Deutsche Welle. Bucureștiul a avansat cu 43 de locuri față de 2006 și a ajuns pe poziția a 57-a la nivel european. Creșterea impresionantă a costurilor de viață în capitala României pentru străini este legată direct de dezvoltarea puternică a orașului în ultimii ani.

În același top, capitala

Republicii Moldova, Chișinău, ocupă ultima poziție, fiind considerat orașul cel mai ieftin pentru angajații trimiși să lucreze în străinătate.

Pe primele poziții sunt numeroase orașe din Norvegia, Marea Britanie, Germania, marile capitale – Paris, Londra, Viena, Berlin.

Surpriza se înregistrează însă în top 10, unde sunt prezente nu mai puțin de trei orașe africane: capitala Gabonului, Libreville, pe

8, capitala Republicii Democrate Congo, Kinshasa, pe 6 și, direct pe locul unu, cel mai scump oraș din lume pentru expați în 2007, capitala angoleză, Luanda.

Experții companiei de consultanță ECA Internațional care a realizat această evaluare, spun că acest lucru este posibil prin faptul că în orașele africane anumite bunuri și servicii solicitate în mod normal de străini sunt greu de găsit, ceea ce le face foarte scumpe.

Gimnastică

Octavian Belu, cel mai de succes antrenor din lume

Fostul antrenor al echipei naționale de gimnastică a României, *Octavian Belu*, a intrat în Cartea Recordurilor ca „cel mai de succes antrenor din lume”.

Potrivit site-ului oficial al World Records Academy (Academia Recordurilor Mondiale), Octavian Belu, în prezent președinte al Agenției Naționale pentru Sport, are în palmares 16 medalii olimpice de aur și un total de 279 de medalii la Campionatele Mondiale, Campionatele Europene și la Jocurile Olimpice.

Belu a condus echipa de gimnastică a României la câștigarea a 5 titluri mondiale și două titluri olimpice, precum și numeroase

titluri individuale. „Din 1991, România a fost, sub comanda lui Belu, cea mai de succes putere în gimnastica feminină. Octavian Belu a antrenat gimnaste complete, precum *Lavinia Miloșovici*, *Andreea Răducan*, *Simona Amânar* și *Cătălina Ponor*. Devota-

mentul și dăruirea lui Octavian Belu pentru performanță au fost cheia succesului gimnasticii românești. El a primit numeroase premii, a fost decorat de președinți români și a primit cele mai înalte onoruri din partea Comitetului Olimpic Român”, se arată pe site-ul World Records Academy.

În luna iulie a acestui an, World Records Academy a anunțat, cu ocazia împlinirii a 31 de ani de la prima notă de zece obținută de *Nadia Comăneci* la Jocurile Olimpice de la Montreal, că a omologat recordul stabilit de fosta gimnastă: șapte note de zece la o singură ediție a JO.

Fotbal

Euro 2008

România în „grupa morții”

Naționala de fotbal a României face parte dintr-o grupă dificilă a Turneului final al Campionatului European de Fotbal. Aceasta va evolua în Grupa C la Campionatul European din 2008, alături de primele reprezentative din Olanda, Italia și Franța, în urma tragerii la sorți care a avut loc duminică.

Turneul final din Austria și Elveția este al patrulea din istorie la care va participa și naționala României. Tricolorii au debutat la Europene în 1984 și au trecut în premieră de grupe abia în 2000, la ultima prezentă la un turneu final.

Campionatul European a debutat în 1960 cu o formulă inedită care cuprindea numai patru echipe la turneul final, și a fost inaccesibil românilor până în 1984. România a fost la un

pas de calificare în 1972, însă Ungaria a stopat atunci drumul tricolorilor în sferturile de finală.

Mircea Lucescu a fost primul antrenor care a calificat România la Europenele din Franța, în 1984. După ce au eliminat Campioana Mondială Italia în preliminarii, tricolorii au reușit un singur punct în grupa din care au mai făcut parte Spania, Germania și Portugalia.

12 ani mai târziu, gene-

rația de aur a avut în Anglia cea mai slabă participare la un turneu final la numai doi ani după parcursul de vis din SUA: niciun punct în grupă.

Ultima prezentă la Europene a fost și cea mai bună pentru România. Calificați în Belgia și Olanda de *Victor Pițurcă*, dar conduși la turneul final de *Emeric Ienei*, tricolorii au trimis acasă la finalul grupelor, Germania și Anglia, însă au fost eliminați de finalista Italia în sferturi, la ultimul meci al regelui *Hagi* sub tricolor.

Turneul final al Campionatului European din Austria și Elveția va avea loc între 7-29 iunie 2008.

Roberto Donadoni (Italia), Victor Pițurcă (România), Van Basten (Olanda) și Raymond Domenech (Franța) s-au fotografiat cu trofeul continental

Adio, Europa!

Steaua a terminat, marția trecută, la egalitate, scor 1-1, întâlnirea cu Slavia Praga, din etapa a V-a a Grupei H a Ligii Campionilor. După acest rezultat, „roș-albaștrii” au terminat Grupa H pe ultima poziție și au ratat prezența în primăvara europeană.

La capătul unuiu din cele mai bune meciuri făcute de Steaua în acest sezon, „roș-albaștrii” n-au reușit să păstreze avantajul luat în prima repriză și au fost egalați de cehi în finalul părții secunde.

Prima repriză a aparținut în totalitate „roș-albaștrilor”, care au jucat ca în zilele bune, cu *Dică* și *Neaga*. Golul a venit repede, în minutul 12, *Badea* înscriind norocos dintr-o centrare a lui *Dică*. Până la pauză, Steaua și-a mai creat ocazii, dar niciuna nu a fost fructificată, *Badea* ratând în minutul 34 o ocazie imensă.

În repriza secundă, însă, steliștii au lăsat-o mai

moale, și au fost egalați în minutul 79, când *Senkerik* a reluat cu capul din interiorul careului stelist o centrare a lui *Tavares*. Până la final, elevii lui *Lăcătuș* au încercat să marcheze golul victoriei, dar cehii au reușit să păstreze rezultatul. Scor final 1-1!

Astfel, după cinci meciuri jucate în Grupa H a Ligii Campionilor, Steaua a acumulat doar 1 punct, ocupând poziția a 4-a a clasamentului.

Etapa a V-a a Grupei H:
Steaua – Slavia Praga 1-1
FC Sevilla – Arsenal 3-1

Clasamentul Grupei H după 5 etape:

1. FC Sevilla 12 puncte
2. Arsenal 10 puncte
3. Slavia 5 puncte
4. Steaua 1 punct

Ultima etapă, care va avea loc pe 12 decembrie, programează următoarele meciuri: Slavia Praga – FC Sevilla și Arsenal – Steaua.

Handbal

Misiune imposibilă

Echipa Steaua va juca în „optimile” Cupei Cupelor la handbal masculin cu Veszprém.

Adversara Stelei din optimile Cupei Cupelor vine din Liga Campionilor și îl are în lot pe fostul dinamovist *Marian Cosma*.

Sorții au hărăzit adversari incozi pentru echipele românești, atât în Cupa Cupelor, cât și în Cupa Challenge. Astfel, Steaua va întâlni puternica formația maghiară MKB Veszprém KC, primul joc urmând să aibă loc în deplasare.

„Nu este o tragere favorabilă. Ungurii sunt foarte puternici și au făcut meciuri bune prin Liga Campionilor. Îi respectăm, dar vrem să ajungem în semifinalele competiției așa cum ne-am propus”, a declarat antrenorul *Radu Voinea*, imediat după tragerea la sorți.

Nici pentru echipele participante în Cupa Challenge lucrurile nu stau mai bine. UCM Reșița va da piept cu Moslavina Kutina (Croatia), în timp ce Poli Timișoara va întâlni pe Fram Reykjavik (Islanda).

TVR 1

Luni 10 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Komando TVR 9.35 Cartea europeană 10.10 Fără frontiere (R) 2. 11.00 Maestro 11.55 Povește pentru bătrânețe 12.00 Serial. Chips, cățelul războinic 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Fascinația zborului. Documentar 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Sănătate pentru toți! 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de mediu 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Față în față **19.45 Film. Moartea Domnului Lăzărescu** 22.30 Jurnalul TVR 23.15 Film. Ținta-președintele Statelor Unite.

Marti 11 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 dată-n viață (R) 10.50 Povește pentru bătrânețe 11.00 Profesioniști 12.00 Serial. Chips, cățelul războinic 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Inovații. Documentar 14.30 Zona digitală 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de mediu 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Între bine și rău 20.45 Serial. Fantoma de la operă 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Serial. Dr. House.

Miercuri 12 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Între bine și rău 10.40 Colecții celebre 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Serial. Chips, cățelul războinic 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Inovații. Documentar 14.30 Oameni ca noi (R) 15.00 Bagaj pentru Europa 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Pe ce dăm banii? 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de mediu 17.45 Cu ochii n 4 18.00 Jurnalul TVR 19.45 Reflector 20.15 Poporu' zice! 20.30 Ochiul magic 21.15 Serial. Gangsteri în fuste 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Iubirea nu-i bună de nimic.

Joi 13 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Tezaur folcloric (R) 10.30 Ochiul magic (R) 11.30 Reflector (R) 12.00 Serial. Chips, cățelul războinic 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Inovații. Documentar 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.40 Atunci și acum 17.30 Patru de mediu 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Fără frontiere 20.10 De ce democrația? 21.45 Jurnalul TVR 22.30 Film. Aur.

Vineri 14 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Surprize, Surprize (R) 11.45 Patru de mediu 12.00 Serial. Micul indian 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Parlamentul României 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Acces la succes 17.00 Interes general 17.40 Agendă Sibiu 2007 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 20.50 Serial. CSI-Crime și investigații 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Yes.

Sâmbătă 15 decembrie

6.10 Expediție în Borneo 7.00 Cărarea Împărăției 7.30 Pelerin 8.00 Desene animate 9.00 De nota... 10.10 Arca lui Noe 11.00 Rom european 11.30 Eurovision junior 2007 12.00 Cafeaneaua astrilor 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Cafeaneaua astrilor 14.30 Komando TVR 15.00 Serial. Căsuța din prerie 16.00 Garantat 100% 17.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, Surprize 22.50 Jurnalul TVR 21.10 Surprize, surprize 23.10 Film. Dreptate fără lege.

Duminică 16 decembrie

6.10 Universul credinței 7.30 Semne. Ispita violenței 8.00 Desene animate 9.00 Ghici cine câștigă? 9.40 Dr. Fix 10.00 În căutarea vinului pierdut 10.30 Viața satului 12.00 Fotbal. Meci în Liga I. :Dacia Mioveni—UTA Arad 14.10 Tezaur folcloric 15.10 Săptămâna politică 16.10 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Churchill: anii tinereții la Hollywood 20.40 Fotbalul și comunismul 22.35 Film. Trei dolari.

TVR 2

Luni 10 decembrie

6.00 Zoom/2 (R) 6.30 Poftă bună! (R) 7.00 Serial. Peripețiile dragonului Dudley 7.30 ABC... De ce? 8.05 Liber pe contrasens (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 11.35 Atenție, se cântă! 12.30 Dincolo de cântec (R) 13.30 Top 7. (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.35 Replay 19.00 Maraton la Preoteasa 70. 19.35 Dincolo de hartă 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Boudu 23.50 Serial. Trăsniți din Queens.

Marti 11 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial (R) Peripețiile dragonului Dudley 7.30 ABC... De ce? 9.10 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Verdict crimă 11.35 Dincolo de hartă (R) 12.30 Medalion folcloric (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 19.00 Lumea de aproape 19.35 Familii în impas 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Războiul s-a sfârșit. 23.50 Serial. Trăsniți din Queens.

Miercuri 12 decembrie

6.00 Enigma blocurilor de gheață. Documentar 7.00 Serial. Peripețiile dragonului Dudley 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Verdict crimă 12.30 Lumea de aproape (R) 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.35 Replay 19.00 Bugetul meu 19.35 Viața de după moarte. Documentar 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Prințul lutlandei.

Joi 13 decembrie

6.00 Cronici OZN: mexic. Documentar 7.00 Serial. Peripețiile dragonului Dudley 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Verdict crimă 11.35 Ora populară (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.35 Replay 19.00 Supraviețuitorii dezastrelor 19.35 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Mean Creek 23.35 Serial. Trăsniți din Queens.

Vineri 14 decembrie

6.00 Brasilia: Ritualuri Ezoterice. Documentar (R) 7.00 Serial. Peripețiile dragonului Dudley 7.30 ABC... De ce? 8.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Verdict crimă 12.30 Maraton la Preoteasa 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.35 Replay 19.00 Campionatul de comedie 19.30 D'ale lui 'Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Coolmea distracției 23.00 Red Bull X – Fighters Mexic 23.30 Serial. Whistler.

Sâmbătă 15 decembrie

Pescar hoinar (R) 6.30 Bugetul meu (R) 7.00 Medalion folcloric 8.00 Via sacra. Documentar 9.00 Natură și aventură 10.00 Zoom/2. 10.35 Liber pe contrasens 11.30 Astra Film Fest 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Cuceritorii mărilor 14.00 D'ale lui 'Mitică (R) 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Tequila și Bonetti 18.30 TVR 2 prezintă! 18.45 Europa altfel 19.00 Serial. Dreptul la apărare 20.00 Serial. The Jane Show 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dincolo de viață 22.30 Film. Trafic uman.

Duminică 16 decembrie

6.00 Cuceritorii mărilor (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 11.00 Film. E greu să uiți 13.00 H... ora prichindeilor **14.00 Astra Film Fest** 14.30 Poftă bună! 15.00 Atlas 15.30 Autostrada TVR 16.30 Handbal feminin 18.00 Serial. Vânătorii de comori 19.00 Omul între soft și moft 20.00 Serial. The Jane Show 20.30 Ora de știri 21.30 Viața cu bulină 22.30 Film. Escală fatală.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

10 DECEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 DECEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

12 DECEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Aqam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

13 DECEMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

14 DECEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

16 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă ortodoxă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

12 decembrie 2007 (mtv ora 13.00)
Reluare: 14 decembrie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea televizată în limba română va acorda întregul spațiu din săptămâna viitoare manifestării folclorice de la Micherechi, dedicată aniversării a 60 de ani de la înființarea ansamblului folcloric și 20 de ani de la moartea celor doi maeștri ai artei populare, Gheorghe Nistor și Teodor Covaci.

Realizator: **Ștefan Crâsta**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30
Marți închis
Miercuri 9.00–12.30
Joi 9.00–12.30
Vineri 9.00–12.30
Sâmbătă–duminică închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
www.rri.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Moș Nicolae, prietenul copiilor

Scrisoare către Moș Nicolae

Moș Nicolae, de-ai dori
și la mine ai veni,
eu nu te-aș lăsa în ger,
ci te-aș pune-ntr-un ungher
chiar lângă calorifer.
Adu însă, nu uita,
și sacul cu dumneata!
Să n-ai grijă ce-o mai fi –
de golit, eu l-oi goli!

Desene realizate de: **Graziela Kovács, Vivien Nagy, Estera Hegedűs, Zsombor Petrujan, Ana Gyihor, Rebeca Bonczos,**
elevii școlii generale românești din Julia

FOAIA
românească
7 decembrie 2007
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2007: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.